

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI KULTURY
I ŚRODKÓW PRZEKAZU
(NR 47)
z dnia 22 listopada 2012 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Kultury i Środków Przekazu (nr 47)

22 listopada 2012 r.

Komisja Kultury i Środków Przekazu, obradująca pod przewodnictwem poseł **Iwony Śledzińskiej-Katarasińskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, przeprowadziła:

– pierwsze czytanie komisyjnego projektu uchwały w sprawie uczczenia 70. rocznicy powstania Rady Pomocy Żydom „Żegota” (druk nr 907).

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Joanna Góral**, **Ewa Sarnecka** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Michał Baranowski** – legislator z Biura Legislacyjnego.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji Kultury i Środków Przekazu. W porządku mamy pierwsze czytanie komisyjnego projektu uchwały w sprawie uczczenia 70 rocznicy powstania Rady Pomocy Żydom „Żegota”. Uzasadnia pan poseł Rafał Grupiński. Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Szanowna Komisjo, chciałbym przedstawić tekst uchwały, który – moim zdaniem – miałby już charakter ostateczny, z pewnymi drobnymi zmianami w stosunku do pierwotnie przedłożonego tekstu, wynikającymi przede wszystkim z uwag językowych. Tytuł uchwały jest przedłożony także w temacie dzisiejszego posiedzenia. Dalej tekst brzmiałby następująco: „Działająca w latach 1942-1945 przy Delegaturze” – tutaj jest zmiana na wielką literę – „Rządu RP na Kraj Rada Pomocy Żydom »Żegota« była niespotykaną w innych krajach okupowanej Europy instytucją państwową, która za cel stawiała sobie udzielanie pomocy Żydom wobec eksterminacyjnych działań nazistów. Członkowie Rady, wznosząc się ponad polityczne i społeczne podziały, nieśli ratunek i wsparcie Żydom, angażowali do pomocy wspólnoty zakonne, jak również zwykłych Polaków. W samej Warszawie dzięki wysiłkom Ireny Sendlerowej i kierowanemu przez nią referatowi dziecięcemu »Żegoty« z warszawskiego getta uratowano i objęto opieką 2500 dzieci żydowskich. Odwaga i heroizm członków Rady oraz współpracujących z nią osób ukazały” – tu jest kolejna zmiana – „światu, iż my, Polacy, nawet w obliczu własnych krzywd, nigdy nie pozostajemy obojętni wobec cierpienia innych”. Trzeci akapit: „W 70. rocznicę powstania Rady Pomocy Żydom »Żegota«, w uznaniu zasług w ratowaniu najcenniejszej wartości, jaką jest ludzkie życie, Sejm Rzeczypospolitej Polskiej postanawia uczcić bohaterskie czyny żyjących” – tu jest przedstawienie – „członków i współpracowników »Żegoty« i oddać hołd tym już nieżyjącym”.

W tej postaci proponowałbym przyjęcie tej uchwały. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo, panie pośle. Rozumiem, że to była korekta literowa i stylistyczna.

Cały czas jesteśmy jeszcze w pierwszym czytaniu. Czy są jakieś wątpliwości, pytania, głosy przeciwne? Nie słyszę, wobec tego zamykam pierwsze czytanie.

Zanim przyjmujemy ostatecznie tekst, to pozwólcie państwo, że przepatrzymy go jeszcze akapit po akapicie.

Czy do tytułu uchwały są jakieś uwagi? Cały czas mowa o tej wersji, którą przedstawił pan poseł Grupiński. Nie słyszę.

Czy są jakieś uwagi do pierwszego akapitu? Bardzo proszę – pan poseł Dziedziczak.

Posel Jan Dziedziczak (PiS):

Mam uwagę i prośbę do całej Komisji o wpisanie słowa „niemieckich” w pierwszym zdaniu: „która za cel stawiała sobie udzielanie pomocy Żydom wobec eksterminacyjnych działań niemieckich nazistów”. Uprzejmie proszę o dodanie słowa „niemieckich”. Uzasadniam to tym, że głos Sejmu Rzeczypospolitej z pewnością będzie słyszany na całym świecie, będzie publikowany w wielu miejscach, tłumaczony na język angielski i wydaje mi się, że to doprecyzowanie bardzo pomogłoby w walce z bardzo krzywdzącym nas stereotypem, jakoby Polacy uczestniczyli w Holocauście, jakoby w ogóle autorami Holocautu byli jacyś nieznani naziści, być może nawet Polacy. Dla nas siedzących tutaj jest to oczywiste, ale wydaje mi się, że z racji odpowiedzialności za wizerunek Polski za granicą warto dodać to słowo. Będę bardzo wdzięczny.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję. Pani poseł Grodzka.

Posel Anna Grodzka (RP):

Historia uczy, że to nazizm był właśnie podmiotem, który realizował eksterminacyjną politykę wobec Żydów w wielu krajach Europy i świata, a nie tylko narodowość niemiecka, więc stawiałabym przeciwny wniosek.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Pani poseł Bubula.

Posel Barbara Bubula (PiS):

Chciałabym poprzeć wniosek pana posła Dziedziczaka choćby z tego względu, że pamiętają państwo, że wspólnymi siłami, również osób identyfikujących się z PO, została zmieniona nazwa obozu koncentracyjnego w Auschwitz, właśnie tak, żeby podkreślać to na każdym kroku. Również nasze placówki dyplomatyczne walczą o to, aby w sytuacji, w której jest mowa o eksterminacji Żydów w Polsce, zawsze było podkreślane to, jakiej narodowości byli oprawcy, aby nie doszło do sytuacji, w której ta odpowiedzialność będzie rozciągana na naród polski.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję. Czy ktoś z państwa jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę – pan poseł Katulski.

Posel Jarosław Katulski (PO):

Dziękuję bardzo, pani przewodnicząca. Mam taką uwagę. Rzeczywiście, argumenty, które przedstawiła pani poseł Bubula wydawałyby się zasadne, natomiast chciałbym zwrócić uwagę, że nie tylko niemieccy naziści, ale np. również ukraińscy naziści przeprowadzali eksterminację Żydów. Wydaje mi się, że jeśli już miałyby nastąpić zmiana w tym zakresie, to korzystniejsze byłoby sformułowanie: „działań hitlerowskich nazistów”.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Bardzo proszę, panie pośle.

Posel Piotr Babinetz (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, myślę, że jak najbardziej słuszna jest poprawka w tej treści, jaką przedstawił pan poseł Jan Dziedziczak. Po pierwsze – dlatego że jest to prawda i myślę, że to jest najważniejsze, po drugie – ze względów międzynarodowych, o czym tutaj posłowie już mówili. Poza tym, jeśli chodzi o praktykę naszej Komisji, to mieliśmy już podejmowane uchwały dotyczące podobnych zagadnień. Gdy pojawił się ten problem, to wtedy zawsze wspólnie uzupełnialiśmy tekst w ten sposób, aby doprecyzować ten zapis. Myślę, że tę dobrą praktykę powinniśmy kontynuować i myślę, że tutaj najbardziej trafna i rozsądna jest poprawka w takiej formie, jaką zaproponował pan poseł Jan Dziedziczak. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję. Pani poseł Grodzka.

Posel Anna Grodzka (RP):

Bez wątplenia obozy koncentracyjne były obozami hitlerowskimi, były obozami niemieckimi w tym czasie, natomiast nazizm jest zjawiskiem, które rozciąga się przez wiele lat, wiele wieków i nie dotyczy tylko narodowości niemieckiej ani polityki hitlerowskiej. Właśnie nazizm był podstawą działań eksterminacyjnych wobec Żydów, taka jest prawda historyczna.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, rozumiem, że teraz argumenty już się powtarzają. Pan poseł Dziedziczak chciał zabrać głos, pan poseł Rusiecki.

Posel Jan Dziedziczak (PiS):

Bardzo dziękuję. Chciałbym tylko zwrócić uwagę, że słowo „nazizm” to jest skrót od Narodowo-Socjalistyczna Partia Robotnicza, czyli niemiecka lewicowa partia, która doprowadziła do tego, że Adolf Hitler został kanclerzem rzeszy. Jest to *stricte* niemieckie określenie.

Chciałbym jeszcze zwrócić uwagę na sprawy aktualne, mianowicie na obarczanie Polski odpowiedzialnością za Holocaust, na pewne niejasności z tym związane. Chwileczkę, pani poseł, my się teraz zastanawiamy, jak przeciwdziałać takiemu obarczaniu Polski. Byłbym wdzięczny za nieprzerywanie. Obarczenie Polaków przez różne ośrodki spoza Polski odpowiedzialnością za Holocaust bardzo utrudnia dzisiaj prowadzenie polityki zagranicznej. Osłabia nasze stanowiska negocjacyjne, nasze różne moralne aspekty w prowadzeniu polityki zagranicznej. To też jest bardzo ważny aspekt.

Dziękuję, że ta inicjatywa została zgłoszona. Mam nadzieję, że będziemy nad nią debatować ponad partyjnymi podziałami i myślę, że jest duża szansa, żebyśmy zgodnie – może poza Ruchem Palikota, ale to jest dość specyficzna formacja – uchwalili...

Posel Anna Grodzka (RP):

Pana formacja też jest specyficzna i bardzo proszę bez tego typu uwag.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Panie pośle, bardzo proszę bez takich osobistych uwag, dobrze?

Posel Jan Dziedziczak (PiS):

Mam nadzieję, że jednak wspólnie uchwalimy korzystną dla Polski i zgodną z prawdą uchwałę. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dobrze. Jeszcze pan poseł Rusiecki i pan poseł Grupiński, jako odpowiedzialny za ten tekst.

Posel Jarosław Rusiecki (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, chciałbym się odnieść do faktu, który omawiamy. Chcemy – myślę, że wszyscy – upamiętnić 70 rocznicę powstania Rady Pomocy Żydom „Żegota” i nie odnosimy się do nazizmu w ogólności, ale do konkretnych bolesnych zdarzeń i faktów historycznych. Oznacza to, że poprawka pana posła Jana Dziedziczaka odnosząca się do niemieckiego nazizmu jest zasadna, ponieważ w tamtych okolicznościach historycznych, w tamtych bolesnych wydarzeniach mieliśmy do czynienia z takim wydaniem nazizmu, nazizmu niemieckiego, a nie nazizmu w ogólności, czy – jak tu słyszę – o nazistach ukraińskich czy innych. Myślę, że poprawka jest godna poparcia, aby uczcić 70 rocznicę powstania Rady Pomocy Żydom „Żegota”, a szczególnie działalność pani Sandlerowej. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Grupiński.

Posel Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Chcę zwrócić uwagę państwa posłów, że w uzasadnieniu są używane formuły bardzo twarde, m.in. w drugim akapicie jest zwrot: „niemiecka akcja ludobójcza”. Ponieważ uzasadnienie jest częścią integralną uchwały, więc nie brakuje tutaj okre-

śleń bardzo mocnych – „niemieckiej III Rzeszy” itd., jako państwa, które zbudowało plan wyniszczenia narodu żydowskiego. Te mocne sformułowania padają.

Jeśli jest taka wola, to oczywiście nie ma – moim zdaniem – szczególnych przeciwwskazań, żeby umieścić słowo „niemieckich” w tym fragmencie głównego tekstu uchwały. Uważam, że jego główna idea jest właściwie wypełniana. Tak bym powiedział, chociaż oczywiście trzeba pamiętać o tym, że kapo w obozach itd. były też osoby innych narodowości, które uczestniczyły w eksterminacji. To rzeczywiście byli naziści nie tylko Niemcy. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dziękuję bardzo. Osobiście uważam, że to jest kwestia pewnej oczywistości, a pan poseł Dziedziczak uważa, że oczywistość oczywistością, a trzeba to wyłożyć.

Poseł Jan Dziedziczak (PiS):

Zwłaszcza za granicą to jest istotne – zgadza się?

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Dobrze. Ponieważ jest konkretna poprawka, to przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za dodaniem słowa „niemieckich” w czwartym wierszu – „działań niemieckich nazistów”? (18) Kto jest przeciw? (2) Kto się wstrzymał? (0)

Czy do pierwszego akapitu są jeszcze jakieś inne uwagi? Bardzo proszę, panie pośle.

Poseł Piotr Babinetz (PiS):

Pani przewodnicząca, Wysoka Komisjo, jeszcze jedna poprawka do pierwszego akapitu, w drugim zdaniu: „Członkowie Rady, wnosząc się ponad polityczne i społeczne podziały, nieśli ratunek i wsparcie Żydom, angażowali do pomocy” – i tutaj proponuję dodać słowo „katolickie” – „katolickie wspólnoty zakonne, jak również zwykłych Polaków”. To jest też poprawka doprecyzowująca, też w kontekście pewnych negatywnych i nieprawdziwych, niesłusznych stereotypów, jakie pojawiają się w przestrzeni publicznej, szczególnie poza Polską. Dziękuję bardzo.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Może już od razu państwo zgłosicie wszystkie poprawki, abyśmy wiedzieli, o co chodzi, bo rozumiem, że nie do końca sami wiecie i musicie mieć jakoś doprecyzowane. Czy są jakieś głosy w sprawie tej propozycji? Bardzo proszę – pan poseł Katulski.

Poseł Jarosław Katulski (PO):

Dziękuję bardzo. Jestem zdecydowanie przeciwny tej poprawce. Uważam, że jeśli były angażowane wspólnoty zakonne, to najprawdopodobniej różnych wyznań, nie tylko katolickich. W związku z tym zdecydowanie ograniczylibyśmy wymowę tego akapitu.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Poddaję to pod głosowanie.

Kto z pań i panów posłów jest za doprecyzowaniem, żeby było słowo „katolickie” – „angażowali do pomocy katolickie wspólnoty”. (7) Kto jest przeciw? (11) Kto się wstrzymał? (1)

Ta poprawka nie przeszła.

Czy jeszcze są jakieś uwagi do pierwszego akapitu? Nie ma.

Akapit drugi. Czy są jakieś uwagi do akapitu drugiego? Nie słyszę uwag do akapitu drugiego.

Akapit trzeci. Nie słyszę uwag.

W takim razie przechodzimy do przyjęcia całości. Jeszcze Biuro Legislacyjne – bardzo proszę.

Legislator Michał Baranowski:

Zostaliśmy wywołani do odpowiedzi przez pana przewodniczącego. Biuro Legislacyjne przygotowało zestawienie wszystkich uwag językoznawców, które zostało przedłożone panu posłowi Grupińskiemu jako przedstawicielowi wnioskodawców. Jeśli można by to przyjąć i przegłosować jako poprawkę, to razem z poprawką pana posła Dziedziczaka trafiłoby to do sprawozdania Komisji. To jest ten tekst, który został państwu rozdany.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

To jest ten tekst, który na początku przedstawił pan poseł Grupiński.

Legislator Michał Baranowski:

Tak, tylko też musi być przyjęty jako poprawka do całości. Dziękuję.

Przewodnicząca poseł Iwona Śledzińska-Katarasińska (PO):

Rozumiem. Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem tej stylistycznej korekty? (19)
Kto jest przeciw? Nie ma.

Poprawkę pana posła Dziedziczaka przegłosowaliśmy, tę przegłosowaliśmy.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem treści uchwały wraz z przyjętymi poprawkami? (20) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał? (0)

Dziękuję, przyjęliśmy.

Proszę państwa, pozostaje nam wytypować posła sprawozdawcę. Proponuję pana posła Rafała Grupińskiego. Czy są jakieś inne kandydatury? Nie widzę. Pan poseł się zgadza? Tak.

Zamykam posiedzenie Komisji.